

۲۰۱۸/۱۱/۱۷

انجنیر سلطان جان کلیوال

د ملګرو ملتو د ادارې په هکله :

«دا یوه نړیواله اداره ده چې په ۱۹۴۵ میلادی کال کی جوړه شوه. اوس په دی نړیوالی ادارې کی (۱۹۳) آزاد هیوادونه غړیتوب لری. ددی نړیوالی مؤسسی ماموریت او د نړیوالو هدفونو د تحقق د پاره د وظایفو سرته رسول د دی مؤسسی د اساسنامی (منشور) د موادو له مخی صورت نیسی.

د دی مؤسسی هر غړی هیواد د عمومی اسامبلی غړی دی. هر نوی دولت د عمومی اسامبلی د پریکړی له مخی د دی مؤسسی په غړیتوب منل کیدلی شی. د نوی هیواد د غړیتوب غوښتنه د امنیت د شورا په سپارښتنی سره د عمومی اسامبلی ته وړاندی کیری.

دا نړیواله مؤسسه په خپل تر کیب کی لاندی لوی ادارې واحدون لری:

۱- عمومی اسامبلی (General Assembly)

۲- د امنیت شورا (Security Council)

۳- د نړیوال عدالت محکمه (International court of justice)

د سرمنشی دفتر (اداری ځانګه) (UN Secretariat)

له دی ادارې واحدونو نه غیر په دی مؤسسه کی ګڼ شمیر نوری ادارې هم شته دی.

دا ټولی لوی ادارې د دی مؤسسی د جوړیدو په وخت په ۱۹۴۵ میلادی کال جوړی او تر ننه پوری خپلی دندی پر مخ بیایی.

د ملګرو ملتو د ادارې کرنلاره (منشور) د ۱۹۴۵ میلادی کال د جون د میاشتی په ۲۶ نیته د متحده ایالاتو د سانفرانسسکو په ښار کی د دی مؤسسی د لومړی کنفرانس په طرز کی، د غړو هیوادونو د استازو له خوا تصویب او لاس لیک شوه. د منشور دا همدی کال د اکتوبر د میاشتی له ۲۴ نیټی نه د تطبیق وړ و بلل شو او تر ننه ادامه لری.

دغه کرنلاره د یوی سریزی (مقدمی) سره په ۱۹ څپرکو او په (۱۱۱) مادو کی تر تیب شویده.»

زه غوارم چی دلته یواځی هغه مهم ټکی له تاسو سره شریک کړم چی د دی منشور په سریزه کی ورته اشاره شویده او هم هغه پوښتنی چی د نړی د بیوزله هیوادونو د خلکو سره په سمه توگه د وظایفو د سرته نه رسولو په برخه کی موجودی دی لنډی خبری وکړم)

د دی مؤسسی د منشور په سریزه کی داسی لولو:

«- ترڅو وکولای شوچی په پوره بریالیتوب سره، بشریت او د بشریت راتلونکی نسلونه د جنگ له بی رحمه گزارونو نه وژغورو.

- ترڅو په کلکه سره د بشری حقوقو ټول اساسات، انسانی کرامات او دانسان شخصتی ارزښتونه، د نارینه و او ښځوتر منځ د مساوی حقونو پیژندنه او غاړه ورته ایښودنه، په ټوله نړی کی د لویو او وړو قومونو د حقوقو پوره تامین او

- د ټول بشریت د پاره د داسی یوی سالمی فضا د را منځ ته کولو د پاره کار چی هر څوک د نورو له تهدید او تیری څخه د نړیوالو قوانینو او نړیوال عدالت له مخی مصون پاتی شی او

- د دی د پاره چی ټول بشریت د ځمکی په مخ د ټولنیز پرمختگ په لورپه پوره آزادی سره روان شی او

- د دی د پاره چی یو بل وزغمو او د ښو گاونډیو په څیر یو د بل تر څنک په سوله کی ژوند وکړو او

- ټول په ټول توان سره په متحده توگه زیار و کارو چی نړیواله سوله تامین کړو، د یوه اساسی پرنسیپ په توگه دا ومنو چی د خپلو گټو د پاره د پوځی قدرت نه په قطعی توگه کار وا نخلو او

- د ټولو تخنیکی امکاناتو نه د ټول بشریت په گټه، د ټولنیز پرمختگ او اقتصادی پرمختیا د پاره کار واخلو او د ډیرو نورو مهمو نړیوال ستونزو د حل د پاره په گډه گټور کار.

د دی د پاره چی د ټولو هلو ځلو د شریکولو له لاری ټولو لویو هدفو او لوړو هیلو ته ورسیرو، لازمه و گڼله شوه ، چی مونږ د نړی ټول محترم دولتونه، د خپلو هغو استازو په ذریعه چی د سانفرانسکو په ښار کی یی په دی عمومی غونډه کی د ښه نیت له مخی گډون کړیدی، دغه منشور چی په حقیقت کی د دی لوی نړیوال کور د منځه ته راتلو لامل هم دی، په پوره درناوی سره منو او د مکمل تطبیق د پاره یی هلی ځلی کوو. « (د ژباړی پای)

لکه څنکه چی پوهیږو د هر قانون ماتونکی او د هر ډول انسانی مقرراتو نه، سر غرونکی خلک د بشر په ټول تاریخ کی زورور اشخاص او زورور دولتی قوتونه لکه د امریکا د متحده ایالاتو دولت، د پرون شوروی او د نن د روس دولت، د انگلستان دولت، د فرانس دولت د چین دولت او نور دی، نه غریب خلک او نادار هیوادونه. نو دلته ځنی پوښتنی را منځ ته کیږی چی باید د ملگرو ملتو دا نړیواله مؤسسه او د هغی د منشور په اصلاح د ټول بشریت ، ددی شریک کور واکمنان ورته ځواب و وایی، چی یو څو لنډی یی دادی:

- ولی د اریکی متحده ایالاتو دولت د شمالی او جنوبی ویتنام په کورنیو وړو مسایلو کی ځان ورشریک کړ او په ۱۹۵۴ کال کی، په داسی حال کی چی د دی منشور لانه کال نه و تیر شوی، د جنوبی ویتنام په طرفداری تر ۱۹۷۵

کاله پوری جگړه اوږده کړه، په زرگونو انسانان یې و وژل او دا وړوکی ، نادار او غریب هواد یې درې وری کړ؟
آیا ترننه پوری چا ورنه پوښتنه کړی؟ او یا دی لوی هیواد د دی ستر تیری بخښنه غوښتی؟

- ولی په همدی جنگ کی د شوروی اتحاد او چین دولتونو د شمالی ویتنام په گټه د جنوبی ویتنام د بربادی پلانونه جوړول او په مسقیمه او غیر مستقیمه توگه یې د امریکا د ماتیدو د پاره د نورو مرستو سره یوځای د جنگ ټول وسایل شمالی ویتنام ته ورکول؟

آیا دی نړیوالی مؤسسی د خپل منشور له مخی تر ننه پوښتنه کړیده؟

- ولی د فرانسی دولت په ۱۹۸۲ د فاک لاینډ د جزیرو د خپلولو دپاره چی له دوی نه د زرگونو کیلو مترو په انداز لری پرتی دی او د ارجنتاین د دولت ملکیت دی، په دی هیواد حمله وکړه او د هر ډول وسلو په استعمال سره یې دی هیواد ته درانه ځانی او مالی تلفات ور واورول او نوموړی جزایر یې تر ننه پوری په خپله ولکه کی د ځینو معدنی موادو او نورو شتمنیو په خاطر په لاس کی ساتلی دی ولی؟

آیا دی نړیوالی لوی اداری تر اوسه د دی تیری په هکله د انگلستان دولت نه کومه پوښتنه کړیده؟

- ولی د چین دولت د تایوان هیواد د خپلی محاصری لاندی نیولی او غواری چی په زور یې په خپل هیواد پوری و تری؟

آیا څوک شته چی د تایوان د هیواد د خلکو عرض واورى؟

- ولی په ۱۹۷۹ کال کی د وخت د شوروی اتحاد دولت په گاونډی هیواد افغانستان باندی حمله وکړه او د نهو کالو نه زیات وخت یې د سکاټ او اوره گان د توغندوی په ورلو اود سختو بمباریو په ذریعه د دی غریب هیواد ټوله آبادی له منځه یوړه او په میلیونو انسانان یې مهاجر کړل، په میلیونو یې مړه او معیوب کړل او په میلیونو مایونونه یې د ټول هیواد په ساحه و کرل چی له امله یې تر ننه پوری هره ورځ بی شمیر بی گناه بښی او ماشومان خپل ژوند له لاسه ورکوی ولی؟

آیا دی لوی نړیوال کورورنه تر ننه پوښتنه وکړه چی ولی او په کوم حق یې دا ستره انسانی فاجعه را منځ ته کړه؟

- ولی د امریکا د متحده ایالاتو دولت د نړی د یکه تاز زبرځواک په توگه په افغانستان باندی د القاعدی تروریستی ډلی ته د جزا ورکولو په بهانه، په ۲۰۰۱ کال کی چی لایبی د شوروی د تجاوز زخمونه په ټول بدن کی ناسور وو، حمله وکړه؟ او تر ننه پوری دا ناروا جنگ په دی زخمی هیواد کی په دومره شدت سره داسی روان دی چی هره ورځ د افغانانو جنازی پورته کیږی او د ناتو تر ټولو لوی نظامی نړیوال قوت یې هم له مهارولو نه د خپلو هیوادونو د زرگونو ځوانانو د وژلو او د ملیاردونو ډالرو د مصرف سره سره عاجز دی، ولی؟

آیا دا د دنیاوالو لوی امنیتي کور د خپل منشور د تطبیق د پاره د متحده ایالاتو نه په دا تیرو اولسو کلونو کی یوه ورځ هم د دی جنگ د دوام پوښتنه کړید؟ او بالاخره

- آیا د پاکستان دولت په کوم حق د ایران د دولت په همکاری د ټولی دنیا په مخ کی په رڼا ورځ او په ډاکه سره د نړیوال تروریزم نه یواځی حمایت نه کوی بلکی هغوی ته تر ایننگ ورکوی، اکمالات ورته کوی ، مشرانو ته د مصون

ژوند ټول امکانات برابرې، د اسلام دښمنه ملایانو په ذریعه د نړۍ ټول یاغیان ساتي او د افغانانو او ناتو د نظامیانو د وژلو د پاره یې افغانستان ته رالیری او ترټولو حیرانونکی خو لا داده چې د پاکستان دولت د دی ضد انسانی اعمال د سرته رسولو سره سره هر کال د متحده ایالاتو له دولت څخه په ملیاردونو ډالر هم تر د لاسه کوی او لویه برخه یې د همدی تروریستانو د لا تقوی یې د پاره په مصرف رسوی. دا ټول کارونه ولی تر سره کیږی؟

آیا دا نړیواله د بشر د حقونو ساتونکی مؤسسه دا ټول څیزونه نه وینی او که یې وینی او هره ورځ ورته په لسگونو را پورونه هم ور رسیږی بیا ولی د دی ټول نارواو اعمالو د سرته رسونکو نه د خپل منشور له مخی پوښتنه نه شی کولی؟

او وروستی خیره داچې دا بندیزونه چې ماته د سر غرونو په نتیجه کی د دی نړیوالی مؤسسی د صلاحیتونو څخه بریښی، د امریکا دولت ته دا صلاحیت چا ورکړیدی چې په هر چا چې یې خوښه وی اقتصادی او حتی سیاسی بندیزونه ولگوی او بیا تر عملی کیږو وروسته د دی مؤسسی موافقه واخلی؟

دا او داسی په لسگونو نوری پوښتنی شتون لری چې باید دا نړیواله مؤسسه ټولی نړی ته په څرگنده توگه ځواب و وایی او که د ځواب ویلو توان په ځان کی نه گوری نو بیا به دا بهتره نه وی چې خپل بی گتی موجودیت ته خاتمه ورکندی او پریدی چې په نړی کی دا د ځنگل روان قانون په سمه توگه تطبیق شی؟

تذکر:

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نیشته ها، اشعار و مطالب دیگری از این نویسنده را هم مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات به فهرست "آرشیف" شان رهنمائی شوند!

د ملگرو ملتو د ادارې په هکله

kliwal_s_de_melgero_melato_pa_haq_la.pdf